

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și în editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația în Palatul Camerei de Comerț și Industrie, Cluj, Piața Cuza Vodă No. 16.

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Humedoara), Agricola (Sebeșul-săseșc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș) Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Codrul (Buteii) Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Creditul Bănățean (Lugoș), Crișana Cugiereanu, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria Gorona, Aiud), Grănițerul Bănățan (Mehadia), Insoțirea de credit (Veștem), Institutul de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.) Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oravițana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercățana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărăndeana, Zlăgnea, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

Director VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei.

Bilanțurile după tarif special.

Pentru legislația bancară.

În ședința dela 18 Februarie a. c. a Consiliului general al „Asociațiunii Băncilor Române” s'a făcut amintire și despre un memoriu al unor cercuri bancare din Ardeal, despre care noi am susținut, că nu reprezintă nici vederile și nici interesele băncilor noastre.

În schimb, secretariatul «Solidarității» a crezut de bine să întreprindă o anchetă în cercurile băncilor asociate, spre a elucidă chestiunile de actualitate și soluțiunile indicate de ele pentru proxima legislație bancară.

Ancheta terminată, suntem în măsură a prezenta aici, în resumat scurt, rezultatele obținute. Confrontarea acestor cu acel memoriu o rezervăm pe altă dată.

Debitori renitenți, sau debitori de rea-credință, după declarația băncilor noastre, sunt numai ici-colea, în cazuri sporadice și numai între intelectuali din câteva orașe mai mari. Majoritatea debitorilor noștri nu urmărește nici provocarea de procese, nici exploatarea încetinei mersului justiției spre a cauza prejudiții materiale creditorilor.

Dificultățile de novăție a creditelor scadente la băncile noastre sunt aproape inexistente. Ici-colo se observă, ca o scuză a întârzierii, lipsa de numerar din diferite cauze, între cari remarcăm taxele vamale prea urcate pentru exportul de vite, sau dificultățile de transport pe căile ferate, seceta de astăvară, ba chiar și Ministerul de Finanțe, care

nu se îngrijește de o distribuție suficientă a blanchetelor de cambii. Oamenii din sate sunt nevoiți să facă călătorii de zile întregi până își pot cumpăra blanchete de cambii sau timbre fiscale.

Se cer deci soluții speciale diferite. Majoritatea băncilor declară, că precauțiunea uzuală la noi cu ocazia votării și lichidării împrumuturilor este suficientă. Câteva bănci cer o scurtare a procedurii de proces, sechestru și execuțiune. În general băncile noastre declară, că până acum nu au avut și nu au dificultăți cu debitorii lor sub raportul novăției creditelor. Doar ici-colo *achitățile și amortizările* merg mai anevoios, dar totuși se fac.

Detragerea depozitelor de bani dela bănci este un fenomen observat cu certitudine de unanimitatea băncilor noastre. *Băncile nero-mânești*, spre a și menține vechiul rol de supremație, preponderant și conducător în industrie și comerț, ademenesc deponenții, clienții ai băncilor românești, promițându-le și acordându-le pentru depuneri la vedere dobânzi dela 18% în sus fără limită. Situația o ilustrează băncile pieței Oradea-Mare, cari sesizate de Banca Națională a României în ziua de 24 Martie a. c. au stabilit o convenție locală, ca sub sancțiunea unei amende de 100.000 Lei pentru fiecare caz, să nu aplice la depunerile la vedere mai mult de 16% zis șeasesprezece la sută pe an, iar după împrumuturi să nu ia mai mult de 28%. În alte orașe nu s'au stabilit asemenea convenții. Se susține cu unanimitate, că aici este nevoie de sancțiuni legale cu valoare generală pentru

toată țara. Băncile minoritare intenționează a forța prin tensiunea aceasta o majorare a creditelor de reescort dela Banca Națională, punând apoi în vedere, ca o concesiune, reducerea etalonului de dobânzi pentru depunerile spre fructificare.

Ce privește *legea despre uzură* (cămătărie) băncile noastre, aproape toate, departe de a cere o majorare a dobânzilor limitate prin această lege (articolul de lege ung. XXV din 1893), departe de a cere desființarea legii înșiși, din contră cer, ca legea să se execute cât se poate de riguros și să se estindă cu valoare pentru toată țara, întru cât de prezent este în vigoare numai în Ardeal și Banat. Puține bănci din câteva orașe mai mari, cer modificarea legii prin urcarea dobânzilor legale, dar în același timp cer extinderea legii de uzură pe întreg cuprinsul țării și cu sancțiuni și mai severe.

Ce privește *legea concordatelor forțate*, deși băncile noastre, pentru sine, au luat singure măsuri de precauțiune, totuși ele cer cu insistență desființarea acestui izvor de îmbogățire nejustificabilă a unor anumiți debitori în prejudiciul creditorilor de bună credință mai ales din vechiul regat, cari nu cunosc regimul acestei legi excepționale de război din partea locului, lege, care trebuie înlocuită cu măsuri restrictive de garanție materială la acordarea de brevete de comerț și cu restabilirea regimului legii falimentelor, care în fine trebuie scurtată și accelerată în procedură.

„Aici se întâmplă cele mai mari anomalii” — declară o bancă — „Jidanul aduce din zece, sau, dacă vrea, din o sută de locuri, marfă pe credit. O vinde, pune paralele la buzunar și atunci înscenează concordatul forțat, se împacă conform legii, cu onorabilitate, la 10% sau 30% și preste un an doi din falit, ce a fost, răsare un milionar. Acesta este direct un furt sprijinit prin lege. Legea concursuală ar trebui reformată total și pusă pe alte baze acomodată timpului și modului de cugetare al generațiunii de astăzi. Partea cea mai mare a falșilor de astăzi sunt caracterele cele mai slabe, cari au invadat din alte țări spre a se îmbogăți la noi și nu se pot stârpi decât prin o lege severă. Cazurile cele mai dese sunt la jidani, cari nu-și fac scrupule din nimic...”

Nu mai avem nimic de adăugat. Lăsăm cuvântul băncilor noastre mai mari din București, cari au putut face experiențe suficiente în Ardeal și Banat cu regimul legii concor-

datelor forțate. Avem aici un exemplar unic de legislație pe globul terestru: *debitorul în drept să sfideze pe creditor cu milioane sub protecția unei legi de război*, dictând după bunul său plac procentul prejudiciului, ce vrea să-l aplice creditorilor.

Ce privește *chestiunea monetară*, băncile noastre sunt de părerea, că moneda este deturnată dela rolul ei firesc de circulație. Se constată aproape în toate părțile, că *numărul pozițiilor de cassa* a scăzut la a treia parte ba chiar și la a patra și a cincia parte din numărul pozițiilor ce se învârtiau în timp de pace, deși atunci era în uz o rețea întreagă de sisteme de clearing cu cecuri. Nouă nu ne scapă din vedere faptul, că banul, pentru ca să fie ban, trebuie se circuleze, iar *nu să se plaseze în rolul de capital*. Prin deturnarea rolurilor, din stocul de 18 miliarde emisiune, *există astăzi capital, dar bani nu mai sunt*: nu se mai servește schimbul valorilor, ci se face aproape numai și numai exploatarea rolului de capital al monetei.

Atitudinea băncilor noastre în privința *urcării sau revalorizării leului* nu este tocmai deplin cristalizată.

Unele bănci cer, ca scadențele creditelor să fie cât se poate de scurte, altele sunt de părerea, că în fața revalorizării leului să stăm pasivi, să lăsăm libertate deplină debitorilor să se achite atunci, când vor ei. În sfârșit, între alte soluții, se propune și acordul general în parități de aur.

În schimb se constată, însă cu certitudine, că băncile noastre nu sunt angajate în operațiuni intenționate asupra devalorării monetei naționale, cum sunt băncile neromânești, cari preconizează măsuri drastice de luat contra debitorilor în cazul deprecierei monetei: o comisiune regnicolară, care să stabilească în fiecare săptămână sau în fiecare lună, cifra de despăgubire a creditorilor pentru deprecierea valutei, într'un timp, când știut este, că leul este pornit spre revalorizare. Putem afirma liniștiți, că nu există la noi nici o bancă românească angajată în operații de depreciere a leului. Ce e mai mult, revalorizarea leului le găsește pregătite binișor.

Utilitatea *biroului de informațiuni pe seama băncilor*, este stabilită cu unanimitate de băncile noastre. Aproape toate se declară gata să pună la dispoziția biroului de informațiuni toate datele necesare, condiționând, firește, stricta confidență a secretului oficial,

garantată necondiționat. Multe bănci precizează, că întru cât le privește, acest birou să fie la „Solidaritatea“.

Bancherii clandestini, sunt observați în toate orașele și satele noastre. Băncile cer cu unanimitate legiferarea celor mai drastice măsuri contra bancherilor clandestini. Nu mai este vorba de respectul libertății personale atunci, când prin ei o țară întreagă suferă din cauza deturnării banului de la rolul său natural de circulație și din cauza utilizării acestui mijloc de schimb, ca mijloc de exploatare în prejudiciul Statului și al particularilor deopotrivă.

Aici residă, după părerea noastră, cheia principală a rezolvării problemei monetare: Moneta trebuie să circuleze în calitate de bani și trebuie bine legiferat rolul de capital al monetei.

Reținem aici o soluție propusă: *«Să se refuze scontarea cambiilor la ordinul clandestinilor; în caz de proces să fie refuzate de justiție și dacă se constată, că aceeași persoană, neavând calitatea de firmă înregistrată, se prezintă cu mai mult de 2 pretensiuni în bani, să se considere în penalitatea bancheriei clandestine, cu pedepse exemplare»*.

Ce privește *afectarea imobilelor din țară ca ipoteci în favorul creditorilor din străinătate*, băncile noastre sunt pătrunse de avantajele seriei creditorilor înscrși în *cărțile funduare*, cadastrul imobilelor existent în Ardeal și Banat și recomandă extinderea acestui regim peste toată țara deodată cu legiferarea priorității necondiționate a creditorilor indigeni. Nu este suficientă măsura inscripției ipotecare, ci mai este necesară și seriarea precisă a creditului ipotecar, cu precăderile convenite.

În sfârșit, ce privește *speculațiile celor 7 anonimi*, cari constituiesc „*Societăți Anonime*“ în număr nelimitat sub protecția legii comerciale, abia se găsesc câteva bănci, cari încearcă să scuze această lacună a legii comerciale. În general se cere o precizare de măsuri legale pentru stârpirea radicală a *abuzului, ce se face cu libertatea anonimului*. Este și aceasta o problemă de legislație, ca să se legitimizeze înmulțirea nelimitată a societăților anonime întemeiate de aceleași 7 persoane anumite. Fenomenul nu este observat decât sporadic în Ardeal, dar este mai în uz, mai acasă, la București.

Credem, că această anchetă a „Solidarității“ va contribui în măsură însemnată la chestiunea legislației bancare, ce se studiază în Consiliul Asociațiunii Băncilor Române.

Tratativerole româno-austriace

O parte din membrii delegației române, care tratează la Viena cu delegația austriacă soluționarea chestiilor aflate în litigiu între România și Austria pe urma aplicării tratatului de la St. Germain, s'a întors în București, aducând vestea, că s'a ajuns la o înțelegere prin concesiuni reciproce și s'au semnat protocoalele de lichidare a următoarelor chestiuni: 1) Depozitele private și publice. 2) Bunurile de sauetage. 3) Acordul forfetar pentru restituțiile de material rulant. 4) Creanțele și datoriile particularilor. 5) Pensile 6) Asigurările sociale. 7) Căile ferate particulare și de stat din Bucovina, 8) Restituirea și schimbul de obiecte de artă și obiecte istorice.

Președintele delegației române, d. I. Nistor, a semnat aceste protocoale, având depline puteri pentru a da convențiilor caracter definitiv. Singura condiție pentru intrarea lor în vigoare și aplicarea lor în vigoare și aplicarea lor este ratificarea acestor convenții de către parlamentul român și cel austriac.

La Viena a mai rămas o parte a delegației române în frunte cu d. ministru I. Nistor și secretarul general al delegației d. adv. Eusebie Popovici, continuând, în secții, tratativele privitoare la chestiunile juridice, la cele fiscale, vamale de export, import, la traficul de călători, la expulzări, la asistența juridică și și alte câteva chestiuni economice și de despăgubiri.

Între altele, delegația austriacă a exprimat delegației române dorința guvernului austriac de a ajunge la un acord în privința importării de alimente din România în Austria.

După cele ce ni se spun, tratativele se desfășoară în cea mai bună înțelegere și cu curtoazie de ambele părți. Ele vor dura încă vre-o câteva săptămâni.

Expoziții de vite în Ardeal

În cursul anului curent se vor ține în Ardeal, expoziții de animale în următoarele localități.

În județul Arad la 1 Mai în comuna Pancota și Pecica.

La Brașov 3 Iunie și la 10 Iunie la Făgăraș.

În județul Târnava Mare și Târnava Mică se vor ține între 15 August și 10 Septembrie la Sighișoara și Mediaș. La Tg.-Mureș se va ține între 15—30 August. La Sf. Gheorghe între 16—30 August.

În jud. Bistrița Năsăud se vor ține la 23 și 28 Aprilie la Lechința și Iad; la 3 Mai la Nimigea ungu-rească, la 13 Maiu la Bistrița, la 1 Iunie la Huedin la 10 Iunie la Cluj la 29 Septembrie la Siget, la 16 Octombrie la Vișeu de sus.

În județul Sălaj: la 8 și 22 Mai la Sibiu și Jilău și la 4 Iunie la Șimleul Silvaniei.

În județul Sătmar: la 15 și 20 August la Șomcuta Mare și Baia mare; la 3, 17, 24 și 25 Septembrie la Carei Mari, Ardud, Halmeu și Satu Mare iar la 11 și 22 Octombrie la Seini și Orașul Mare.

În județul Solnoc Dobâca; la 2, 4, 12. și 14 Mai la Gherla, Chenichș, Lăpușul unguresc și Heanda Mare și la 1 Iunie la Chișchigărbău.

În județul Bihor; în zilele de 4, 6, 11 18 și 25 Mai se vor ține expoziții la Secueni, Valea lui Mhai Marginea, Sălard și Tinca; la 3 și 8 Iunie la Alejd și Salonta Mare; la 10 și 16 August la Beiuși și Oradia Mare.

În județul Turda Arieș; la 19 Mai la Ludoșul de Mureș, la 20 Mai se va face expoziție împreună cu județul Alba de jos la Câmpeni și la 31 Mai la Vințul de sus; la 15, 18 și 20 Iunie la Iara de jos, Baia de Arieș și Turda.

Creșterea vermilor de mătase

Noua lege de protecția sericulturii, prevede în interesul crescătorilor de vermi de mătase, să nu procure sămânța necesară, decât prin ministerul de agricultură, care îngrijește, ca această sămânță să fie de cea mai bună calitate. Sămânța adusă de ministere din străinătate, provine dela cele mai mari crescătorii și este garantată de ministerele de agricultură respective.

Dacă astăzi la noi creșterea vermilor de mătase — odinioară așa de înfloritoare — a decăzut, aceasta se datorește numai faptului, că s'a introdus în țară, de către speculanți, sămânța infectată de diferite boli, din care rezultat distrugerea vermilor la noi.

Măsura luată prin această lege, de a se opri creșterea gândacilor de mătase eșiți din sămânța de proveniență dubioasă, este tocmai spre a se apăra interesele crescătorilor.

Jurisdicție.

Sechestrul asigurător în materie comercială.

D. S. Lack, intentând acțiune contra societății anonime pentru industria și comerțul de lemne din Turda, pe baza unui contract de cumpărare de lemne dela aceasta, a cerut tribunalului com să încuviințeze înființarea unui sechestrul asigurător asupra averii societății până la concurența sumei de 400 mii lei pretinsă prin acțiunea de fond.

Tribunalul admitând sechestrul, fără a cere cauțiune și numai în temeiul actului scris, adică a contractului în lit'giu, — societatea pârâtă a făcut apel care s'a judecat de către secția a 4 Curții de Apel.

Cheștiunea, care s'a pus este intereantă din punct de vedere practic și soluțiunea dată de Curte prezintă importanță pentru cercurile comerciale.

D. av. L. Brunu, din partea societății a cerut anularea sechestrului, susținând, că în materie comercială nu se poate aplica sechestrul de cât în conformitate cu cerințele art. 908 din codul de comerț adică numai cu dare de cauțiune, dacă este cerut în baza unui alt titlu de cât a unei cambii protestate.

Partea adversară prin d. av. Steinbruch a susținut, că și în materie comercială se poate înființa sechestrul asigurător în conformitate cu art 612 din procedura civilă, adică după aprecierea instanței fără cauțiune, când el este cerut pe baza unui act scris.

Curtea a admis teza societății pârâte, că sechestrul asigurător, nu se poate admite în materie comercială de cât în conf. cu disp. art. 908 cod. com. și în consecință a anulat sechestrul asigurător întru cât n'a fost pusă o cauțiune.

O chestiune de tutelă.

În fața Curții de Apel, s. I. București s'a desbătut chestiunea de drept, dacă se poate face apel contra ordonanței tribunalului referitor la compunerea consiliului de familie al unui minor.

În speță, tribunalul formase consiliul de familie al minorilor defunctului Mateiu Walter, admitând ca membru în consiliu și pe d. Sol. Walter. fratele defunctului, de și tutoarea legală se opunea la aceasta pe motiv, că numitul are interese contrarii cu ale minorilor ..

Tutoarea legală, făcând apel, reprezentantul celui contestat a ridicat incidentul la neadmisibilitatea apelului, pentru motivele arătate de noi în realitatea debaterilor.

Incidentul a fost combătut nu numai de avocații tutoarei legale, dar și de reprezentantul parchetului general.

Curtea după deliberare de câteva zile s'a pronunțat asupra chestiunii de drept arătate, respingând incidentul și stabilind astfel că există drept de apel contra ordonanțelor de compunere a consiliilor de familie — nu numai contra celor date asupra avizelor consiliilor de familie.

Dreptul de premțiune.

Inalta Curte de Casație Era a se stabili pe cale de jurisprudență dată pentru prima oară de suprema noastră instanță — dela realipirea Basarabiei — dacă în această provincie există drept de protimis cu privire la imobile urbane. Atât tribunalul cât și Curtea de apel din Chișinău, respingând acțiunea fiului vânzătorului unui imobil din Chișinău, f. u care revendica pe baza dreptului de protimis imobilul vândut în schimbul prețului originar ce depunea, — s'a făcut recurs la curtea de Casație. Inalta Curte a judecat recursul cu largi debateri, ascultând din partea recurentului pe d-nii avocați Peretz, Cobceag și B. Cernea, iar din partea intimatului pe d-nii avocați Gh. M. Dumitrescu și

Romulus Bolintineanu, — aceștia din urmă cerând respingerea recursului. După o deliberare de multe zile, Curtea a respins recursul, stabilind astfel, că chiar pe baza legilor existente în Basarabia, nu există dreptul de protimis în ce privește imobilele urbane.

Publicațiunile de vânzare.

Lipsa ori neregularitatea comandamentului, precum și lipsa ori neregulata comunicare a publicațiunilor de vânzare, nu pot fi propuse de cât de partea, în favoarea căreia leguitorul a prevăzut îndeplinirea acestor formalități. În speță recurenta nu a fost primită să formuleze un motiv de nulitate a ordonanței de adjudecare dedus din faptul, că față de soțul său, deținătorul imobilului, nu au fost îndeplinite formalitățile legii. (Casația II. decizia civilă No. 70 din 1924).

Ordinea creditorilor.

Formarea unui tablou de ordinea creditorilor fiind cerută de lege în interesul creditorilor și în interesul chiar al debitorului, urmează că această formalitate cerută de art. 506 bis. cod. proc. civ. este cerută numai pentru apărarea unor interese private, cari nu ating ordinea publică, astfel că neregularitatea rezultând din faptul, că tabloul de ordinea creditorilor nu ar exista, sau că s'ar fi făcut peste termenul prescris de lege, sau în alt mod neregulat, nu pot forma obiectul unui motiv de casare, dacă nu au fost propuse înaintea Tribunalului de urmărire. (Casație II. Dec. 70 din 1924).

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ.

Cristos a înviat!

De Sfintele Sărbători ale Invierii Domnului suntem în plăcuta poziție de a putea trimite tuturor amicilor noștri numerele iubire ale „Revistei“ noastre, care a împlinit 25 ani de activitate.

După părerea tuturor acelor, cari au văzut lucrarea noastră, credem și noi, că fiecare cetitor o va primi cu bucurie.

Deodată cu aceasta, dorim tuturor cetitorilor și amicilor revistei noastre „Sărbători fericite“!

„Nădlăcana“, Institut de credit și economii din Nădlac este o bancă a poporului nostru dela graniță. Ea este totodată o dovadă despre însuflețirea, cu care plugarii noștri înțeleg să lupte pentru ridica area economiei naționale. În actuala criză de numerar, de care sufer în mod nemijlocit toți oamenii slabi, apoi în mod mijlocit și din cauza acelor o simt și oamenii cumpăniți, echilibrați economicște, plugarii din Nădlac și jur au dat dovadă de tăria lor națională, urcând capitalul acestei bănci la o sumă de zece ori mai mere și achitându-și acțiunile cu bani gata, integral plătite.

Adunarea generală a băncii, ținută la 12 Aprilie în prezența alor 60 plugari acționari ai băncii, a constatat, că pentru urcarea capitalului social dela 225.000 Lei s'au semnat și au vărsat integral preste 2 milioane Lei, deci preste cifra prevăzută în prospectul de emisiune și astfel a decis să se autorize Consiliul de administrație să lanseze un nou prospect de emisiune.

Noi știm de mult și suntem convinși, că sub modesta haină a poporului nostru dela țară, se găsește o putere economică considerabilă. Păcatul cel mai mare național este, că lu nea noastră, zisă cultă, nu se îndeamnă să dea cinstea cuvenită economiei, comerțului, industriei și finanței Românilor noștri modești dar harnici, bine cumpăniți și bine așezați, cari nu se clatină ca frunzele de toamnă, la ori-ce adiere de criză ori de scădere a cursurilor.

„CORVIN“, Societate Anonimă Română pentru Comerțul și Industrie chimică și de metalurgie, Cluj.

Convocare.

Domnii acționari ai Societății Anonime Române „CORVIN“ pentru comerțul și industria chimică și de metalurgie din Cluj, sunt invitați prin aceasta la *adunarea generală ordinară*, care se va ține în 14 Maiu crt la 5 ore p. m. în localitățile societății din Cluj, piața Ștefan cel Mare No. 4, etaj II, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Bilanțul anului 1923 și raportul cenzorilor. 3. Darea absoluturului. 4. Hotărâre cu privire la pierderea arătată în bilanț. 5. Stabilirea mărcilor de prezență. 6. Alegerea cenzorilor cu mandat pe 3 ani. 7. Alegerea a 4 membri în Consiliul de Administrație. 8. Eventuale propuneri.

Bilanț cu 31 Decembrie 1923; Active: Numerar Lei 28 070.44, Mărfuri Lei 2 913 655 60, Efecte Lei 1 072.100.—, Debitori Lei 1 314.212.27, Imobiliile Lei 2 190.812.96, Instalația Fabricii de mărfuri din coarne și oase Lei 790 447 23, Mobilii și uneite Lei 59 756.95, Perdere Lei 1 235.972 35. Total Lei 9 605.027.80. *Pasive:* Capital social Lei 3 000.000.—, Accepte Lei 3 840.000.—, Imprumuturi ipototecare Lei 167 350.15, Creditori Lei 2 583 236.32, Dividendă neridicată Lei 2 700.—, Tantieme neridicate Lei 11 741.33, Total Lei 9 605.027.80.

Contul Profit și Perdere: Cheltueli: Salarii Lei 594 319.33, Dobânzi Lei 664 151.76, Cheltueli de administrație și comerciale Lei 976 132.51, Cheltueli de fabricațiune Lei 342 271.62, Total Lei 2 576 875.22. *Venite:* Venite dela mărfuri Lei 668 548.13, Diverse venite Lei 672 354.74, Perdere Lei 1 235.972 35, Total Lei 3 576 875.22.

Cluj, la 20 Aprilie 1924.

Consiliul de Administrație.

Onorată Adunare Generală! Subsemnații cenzori am examinat Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1923, cu o pierdere de Lei 1.236 972.35, și l'am aflat în regulă. — Vă propunem să binevoiiți a aproba bilanțul și a da absoluturiu atât Consiliului de Administrație, cât și nouă, și a dispune ca pierdere arătată să se transpună pe contul anului 1924.

Cluj, la 20 Aprilie 1924.

Comitetul de Cenzori.

Dividendele băncilor noastre.

NUMELE	In 1924 Dividend netto Lei	Scadența
„Agricola“ Hunedoara	15—	Februarie 11
„Armonia“ Cincul Mare	10—	Martie 1
„Banca Agrară“ Cluj	76.50	Aprilie 15
„Bihoreana“ Oradea-Mare	20—	Martie 6
„Corvineana“ Hunedoara	15—	Februarie 25
„Coroana“ Cluj	50—	„ 29
„Creditul Bănățean“ Lugoj	30—	„ 26
„Concordia“ Gherla	7.50	Martie 1
„Doina“ Câmpeni	30—	„ 10
„Furnica“ Făgăraș	100—	Februarie 27
„Goronul“ Aiud	28—	Martie 8
„Grănițerul“ Dobra	6—	„ 17
„Mureșiana“ Reghin	15—	„ 5
„Olteana“ Viștea Inferioară	20—	Februarie 14
„Oravițana“ Oravița	32—	Martie 22
„Patria“ Blaj	70—	„ 4
„Poporul“ Săliște	12—	Februarie 28
„Selăgiana“ Jibou	6—	Martie 21
„Sercăiana“ Șercaia	15—	„ 7
„Silvania“ Șimleul Silvaniei	5.50	„ 27
„Sătmăreana“ Seini	10—	„ 3
„Tibleşiana“ Reteag	5—	„ 7
„Timișiana“ Timișoara	17—	„
„Victoria“ Arad	18—	„ 23
„Vlădeasa“ Huiedin	30—	Februarie 27

TERMINUL ADUNĂRIILOR GENERALE.

23 Febr.	1924	„Furnica“ Făgăraș.
24	„	„Poporul“ Săliște.
25	„	„Corvineana“ Hunedoara.
25	„	„Concordia“ Gherla.
25 Febr.	„	„Harghita“ Miercurea-Ciuc.
26	„	„Creditul Bănățean“ Lugoj.
28	„	„Armonia“ Cincul Mare.
28	„	„Banca Pororală“ Caransebeș.
28	„	„Vlădeasa“ Hoedin.
28	„	„Concordia“ Uzdin.
29	„	„Minerva“ Beclean.
1 Martie	„	„Vulturul“ Tășnad.
2	„	„Victoria“ Arad.
5	„	„Banca Agrară“ Cluj.
6	„	„Bihoreana“ Oradea-Mare.
6	„	„Grănițerul“ Dobra.
7	„	„Silvania“ Șimleul Silvaniei.
9	„	„Goronul“ Aiud.
6	„	„Banca Almajului“ Bozoviciu.
15	„	„Mureșiana“ Reghin.
22	„	„Patria“ Blaj.
22	„	„Opinca“ Ciachigărbău
23	„	„Porumbăceana“ Porumbul de jos.
22	„	„Technica Română“ Sibiu.
25	„	„Bărbat O“ Miercurea-Ciuc.
25	„	„Crișana“ în Brad.
29	„	„Albina“ Sibiu.
29	„	„Decebal“ în Deva.
31	„	„Auraria“ Abrud.
31	„	„Economul“ Cluj.
8 Aprilie	„	„Sebeșana“ Sebeșul săsesc.
11	„	„Maramureșana“ Sighet.
12	„	„Nădlăcana“ Nădlac
12	„	„Cassa de păstrare“ Săliște
13	„	„Colegialitatea“ Cluj.
13	„	„Creditul“ Zărnești.
13	„	„Minerva“ Poiana mărului.
17	„	„Matca“ în Tebea.

14 Aprilie 1924	„Ardeleana“ în Orăștie.
19	„Ardealul“ Cluj.
19	„Banca Centrală“ Cluj.
19	„Prima Ardeleană“ în Cluj.
29	„Surul“ în Racovița.
29	„Izvorul“ Alba-Iulia.
30	„Chiorana“ Șomcuta-Mare.
1 Mai	„Geogeană“ în Geoagiul de jos.
4 Mai	„Strugurul“ în Pianul de jos.
11	„Ajutorul“ în Seica-Mare.
9	„Intreprinderile Forestiere Rom.“ Cluj.
17 Iunie	„Someșana“ Dej.

Adunările generale ale băncilor noastre.

Numele băncii și sediul	Ziua adunării convocate
1. „Ajutorul“ Seica-Mare	11 Mai 1924
2. „Albina“	29 Martie „
3. „Ardealul“ Arte grafice Cluj	19 Aprilie „
4. „Ardeleana“ Orăștie	17 Aprilie „
5. „Armonia“ Cincul Mare	28 Febr. „
6. „Auraria“ Abrud	32 Martie „
7. „Banca Agrară“ S. A. privit, Cluj	5 Martie „
8. „Banca Almajului“ S. A. Bozoviciu	9 Martie „
9. „Banca Centrală“ Cluj	19 Aprilie „
10. „Banca Poporală“ Caransebeș	28 Febr. „
11. „Bărbat O S. A.“ Miercurea-Ciuc	25 Martie „
12. „Bihoreana“ Oradea Mare	6 Martie „
13. „Cassa de păstrare“ Săliște	12 Aprilie „
14. „Chioreana“ Șomcuta-Mare	30 Aprilie „
15. „Colegialitatea“ Cluj	13 Aprilie „
16. „Concordia“ Gherla	25 Febr. „
17. „Concordia“ Uzdin	28 Febr. „
18. „Corvineana“ Hunedoara	24 Febr. „
19. „Creditul“ Zărnești	13-22 Aprilie „
20. „Creditul Bănățean“ S. A. Lugoj	26 Febr. 1924
21. „Crișana“ Brad	25 Martie „
22. „Decebal“ Deva	29 Martie „
23. „Doina“ Inst. de cred. Câmpeni	22 Martie „
24. „Economul“ Cluj	31 Martie „
25. „Furnica“ Făgăraș	23 Febr. „
26. „Geogeană“ Geoagiu	1-15 Mai „
27. „Goronul“ Aiud	9 Martie „
28. „Grănițerul“ Dobra	6 Martie „
29. „Harghita“ Miercurea-Ciuc	25 Febr. „
30. Intreprind. Forestiere Rom. Cluj	9 Mai „
31. „Izvorul“ Alba-Iulia	29 Aprilie „
32. „Maramureșana“ Sighet	11 Aprilie „
33. „Matca“ Tebea	14 Aprilie „
34. „Minerva“ Beclean	29 Febr. „
35. „Mureșiana“ Reghin	15 Martie „
36. „Minerva“ Poiana-Mărului	13 Aprilie „
37. „Nădlăcana“ Nădlac	12 Aprilie „
38. „Noiana“, Noul Român	22 Martie „
39. „Opinca“ Ciachigărbău	22 Martie „
40. „Patria“ Blaj	22 Martie „
41. „Poporul“ Săliște	24 Febr. „
42. „Porumbăceana“ Porumbacul de jos	23 Martie „
43. „Prima Ardeleana de Asigurare“ Cluj	19 Aprilie „
44. „Sebeșana“ Sebeșul săsesc	8 Aprilie „
45. „Silvania“ Șimleul-Silvaniei	7 Martie „
46. „Someșana“ Dej	17 Iunie „
47. „Strugurul“ Pianul de sus	4 Mai „
48. „Surul“ în Racovița	29 Aprilie „
49. „Technica Română“ S. A. Sibiu	22 Martie „
50. „Victoria“ Arad	2 Martie „
51. „Vlădeasa“ Huiedin	28 Febr. „
52. „Vulturul“ Tășnad	1 Martie „

„IRIS“ Soc. Anon. Română pt. Ind. Ceramică, Cluj.**CONVOCARE**

Domnii acționari ai societății anonime române pentru industria ceramică „IRIS“, se convoacă prin aceasta la :

a II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 30 Aprilie 1924 în Cluj, în localul societății (Calea Regele Ferdinand No. 36—38) la orele 11 $\frac{1}{2}$ a. m. cu următorul :

P R O G R A M :

1. Raportul Direcțiunii și al cenzorilor asupra gestiunii anului 1923.
2. Stabilirea bilanțului pe anul 1923 și hotărârea cu privire la absolutul direcțiunii și a cenzorilor, precum și împărțirea profitului net.
3. Modificarea statutelor în conformitate cu deciziunea Ministerului de Industrie și Comerț 102822/1923.

4. Alegerea unui membru în consiliul de administrație cu mandat de 1 an.
5. Alegerea cenzorilor pe 1 an.

La aceasta adunare numai acei acționari își vor putea exercita drepturile lor cari și-au depus acțiunile până la 28 crt. orele 12 la „Banca Agrară“ s. a., „Banca Ardeleană“ s. a. sau la Institutul Comercial de Credit, Cluj.

Raportul Direcțiunii și Bilanțul sunt puse spre vedere publică din 22 crt. în localitatea societății.

Cluj, la 19 Aprilie 1924.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE		BILANȚ, LA 31 DECEMBRIE 1923.		PASIVA	
Cassa	39852 69	Capital social	12000000 —		
Teren și mine	4164480 66	Accepte	1841 0000 —		
EDIFICIILE :		Conturi-curente	3933778 73		
Edificiile uzinei	8723825 16	Conturi-transitoare	129726 02		
Clădirile pt. locuințele funcțio-		Profit net	940544 96		
narilor și muncitorilor	2716223 16				
Cuptor de ars	11440048 32				
Mașini și instalațiuni	5525044 98				
Materii prime	8061734 48				
Fabricate și semi fabricate	1521412 15				
Efecte publice	2609242 —				
Conturi transitoare	61500 —				
	1980744 43				
	354 4059 71				35404059 71

SPESE		CONTUL PIERDERE ȘI PROFIT, LA 31 DECEMBRIE 1923.		VENITE	
Amortizări la mașini, instalații și mine	628528 45	Profit din anul 1922	19827 09		
Cheltueli generale	461005 72	Profit la Uzina de sobe în 1923	229128 30		
Cheltuelile uzinei	667508 16	Profit la Uzina de șamot în 1923	3083473 05		
Interese	102890 —	Profit la Uzina de porțelan în 1923	851322 75		
Salarii	363155 18				
Impozit	94107 72				
Profit din anul 1922	19827 09				
Profit pe anul 1923	920717 87				
	940544 96				
	4183751 19				4183751 19

Cluj, la 31 Decembrie 1923.

Director executiv : SIMION FARKAS mp.

Pentru contabilitate : TĂRNĂVEANU mp.

DIRECȚIUNEA :

DOMINIC RAȚIU mp., președinte. Dr. PETRE PORUȚIU mp., Dr. LAURIAN GERMAN mp., Dr. VASILE HOSSU mp.
EMIL LENDVAY mp., DAVID SEBESTYÉN mp., VASILE LAZAR mp., VASILE OSVADĂ mp., IONEL COMȘA mp.,
Dr. IULIU SZADÉCZKY mp., IOAN HOSSU mp.

Satisfăcând datorii noastre prevăzute în lege și statute, am examinat și în decursul anului de mai multe ori cărțile com. ale Societății Anonime Române pentru Industria Ceramică «Iris» Cluj, și le-am aflat de corecte și în consonanță cu datele bilanțului și a contului profit și pierdere încheiate la 31 Decembrie 1923.

Cluj, la 26 Martie 1924.

Dr. OCTAVIAN UTALEA mp., Dr. VICTOR STANCIU mp., Dr. VICTOR MANU mp.,
VASILE TEOTELECAN mp., IOSIF ALBON mp expert-contabil.

„SOMESANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII DEJ.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «SOMEȘANA», societate pe acții în Dej, sunt invitați în sensul și lui 16 din statute la

a XXXVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 17 Iunie st. n. 1924 la orele 11 m. m. în localitatea institutului.

OBIECȚELE:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte alor doi notari, doi verificatori și doi scrutațori.
  2. Raportul direcțiunii și a comitetului de cenzori despre gestiunea anului 1923. Aprobarea bilanțului și distribuirea profitului curat.
  3. Decizie asupra absolvirii direcțiunii și a comitetului de cenzori dela răspunderea pentru anul de gestiune 1923.
  4. Satorirea marcelor de prezență.
  5. Alegerea în direcțiune alor doi membri pe un period de 4 ani și alor cinci membri în comitetul de cenzori pe un period de trei ani.
- Dej, la 26 Martie 1924.

DIRECȚIUNEA.

Active		Contul Bilanț încheiat cu 31 Decembrie 1923.		Pasive	
Cassa în numerar	225229	04	Capital societar	305940	—
Cassa de păstrare postală	10195	88	Fond de rezervă	246400	—
Cambii escomptate	1207990	50	„ special de rezervă	27000	—
Imprumuturi ipotecare	1218412	—	„ pentru dif. de curs a afectelor	68200	—
„ pe obligații cu cavenți	222413	—	„ de penziuni	78300	—
„ pe lombard	501140	—	Depuneri și conturi curente	4479676	80
Imobile	339866	33	Depozite	78432	60
Efecte	1793259	78	Creditori	25112	57
Anticipații	2380	—	Dividendă neridicată	14123	04
Mobilarul amortizat	—	—	Dare tranzitoare	19618	97
			Interese anticipate pro 1924	94761	95
			Profit curat	83390	60
	5520956	53		5520956	53

Debit		Contul Profit și pierdere.		Credit	
Interese după fonduri	17.498	60	Interese dela cambii escomptate	90274	44
„ depuneri	251 205	59	„ „ imprumuturi ipotecare	72625	60
Spese curente și porto postal	35.707	04	„ „ obligații cu cavenți	23609	20
Salare și rețut de cvartir	100.570	—	„ „ imprumuturi pe lombard	154738	86
Salariile dir. și marce de prezență	3.300	—	„ „ efecte	60963	16
Dare erarială etc.	81.429	25	Arânzi și chirii	11947	22
„ după interesele depunerilor	19.020	78	Proviziuni	187699	38
Abscrieri	9756	—			
Profit curat	83390	60			
	601857	86		601857	86

Dej, la 31 Decembrie 1923.

Dr. Clement Barbul m. p.
director executiv.

Augustin Pinteau m. p.
șef contabil.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Teodor Mihali m. p. George Gradovicu m. p. Ionel Tilea m. p. Dr. Ioan P. Olteanu m. p.
președinte,
Eugen Podoabă m. p. Dr. Traian Pășcuțiu m. p. Dr. Iacob Făgărășan m. p.

Am examinat conturile de mai sus, pe cari le am aflat în consonanță numerică cu registr. institutului.

COMITETUL de SUPRAVEGHIERE;

Victor Hermann m. p. Ioan Botha m. p. Ilariu Boroș m. p. Alexiu Candale m. p.